

BEZGEK

Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Araştırma Makalesi

Cilt 4 (2025) Sayı 1 22-37

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

An Examination of the Attitudes of Teachers of Turkish as a Foreign Language Toward Technology

Muhammed Hasan Çakır¹

Çakır, M. H. (2025). Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının incelenmesi. *Bezgek yabancılar Türkçe öğretimi dergisi*, 4(1), 22-37. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1650887>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 04.03.2025
Kabul Tarihi: 13.03.2025
Yayın Tarihi: 15.03.2025

Anahtar Sözcükler

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi
Teknoloji
Öğretmen
Tutum

Article Info

Received: 04.03.2025
Accepted: 13.03.2025
Published: 15.03.2025

Keywords

Teaching Turkish as a foreign language
Technology
Teacher
Attitude

Öz

Son zamanlarda bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler eğitim alanını doğrudan etkilemiştir. Bu durum, yabancı dil öğretimi faaliyetlerinde teknoloji kullanımı konusunu gündeme getirmiştir. Yabancı dil sınıflarının ana aktörlerini öğretmen ve öğrenciler oluşturmaktadır. Dolayısıyla öğretmenlerin yabancı dil öğretimi sürecinde teknolojik gelişmelere kayıtsız kalmaması düşünülemez. Teknolojik yetkinliklere sahip olan ve teknolojiyi dil öğretiminde etkin olarak kullanan öğretmenler, hedef dilin öğrenilme sürecini kolaylaştıracaktır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, basit seçkisiz atama yoluyla seçilen ve 2023-2024 eğitim öğretim yılında Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin TÖMER'lerinde görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla İpek ve Kan (2019) tarafından oluşturulan 30 maddelik 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler, IBM SPSS 25.0 istatistik programından faydalanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde; frekans, yüzde, aritmetik ortalama, t-testi ve tek yönlü varyans analizinden (ANOVA) yararlanılmıştır. Yapılan analizler ve elde edilen bulgu ve yorumlar ışığında yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Abstract

Recent advancements in science and technology have had a direct impact on the field of education. This has brought the use of technology in foreign language teaching into focus. Teachers and students constitute the primary actors in foreign language classrooms. Therefore, it is inconceivable for teachers to remain indifferent to technological advancements in the foreign language teaching process. Teachers who possess technological competence and effectively integrate technology into language instruction can facilitate the learning process of the target language. In this context, the aim of this study is to determine the attitudes of teachers of Turkish as a foreign language toward technology. For this purpose, a survey research design was employed. The study sample consists of teachers working at various university-based TÖMER in Türkiye during the 2023-2024 academic year, selected through simple random sampling. To collect the data, a 30-item, 5-point Likert-type scale developed by İpek and Kan (2019) was used. The data obtained in the study were analyzed using the IBM SPSS 25.0 statistical software. The data analysis involved frequency, percentage, arithmetic mean, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA). Based on the analyses, findings, and interpretations, it was concluded that teachers of Turkish as a foreign language hold positive attitudes toward technology.

¹ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik, Türkiye. hasancakir335@gmail.com

Etik Kurulu İzni: Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu, 26/01/2024 tarih ve E.4 sayılı karar

Giriş

İnsanoğlu, tarih boyunca farklı kültürlerle çeşitli sebeplere bağlı olarak etkileşim halinde olmak istemiştir. Bu etkileşimi sağlayan temel araç ise yabancı dil olmuştur. Yabancı dile duyulan ihtiyaç bu konunun geçmişten günümüze öğretimi ve öğrenimini gündemde tutmuştur. Özellikle dünyada son zamanlarda yaşanan gelişmelerle birlikte kültürel etkileşimlerin hiç olmadığı kadar arttığı bilinmektedir. “Kültürler arası iletişim farklı toplumların kültürlerini tanımak ve onlarla etkileşime geçmek anlamına gelmektedir” (Alyılmaz ve Er, 2018, s. 1270). Toplumların birbiriyle iletişim kurma ihtiyacı yabancı dil öğretimini farklı bir boyuta taşımıştır. “Yabancı dil öğretimi, belli başlı bir gaye için ana dili haricinde herhangi bir dili kullanmada yetkinlik kazandırma etkinliklerinin tümü ifade etmektedir” (Gömlüksiz ve Elaldı, 2011, s. 444). Yabancı dil öğrenen birey, farklı kültürel çevrelerde etkileşim becerisi kazanmaktadır. Bu bağlamda bir yandan farklı bakış açılarına erişirken bir yandan kültürlerarası anlayışlar kazanır (Moeller ve Catalano, 2015). Hedef dili öğrenen birey o dile dair geniş bir bilgi hazinesine sahip olur ve öğrenilen dilin sahip olduğu kültürel değerlere derinlemesine erişerek iletişim kurar. Bu sayede yeni bir kültürel çevreye girdiğinde yaşayabileceği problemleri çözme becerisi artar ve uyum süreci kolaylaşır (Bakır, 2020). Birey yabancı dil sayesinde, farklı coğrafyalarda etkileşim kurmakta ve çeşitli imkânlarla ulaşabilmektedir. Bu sebeple yabancı dil öğreniminin, günümüz dünyasının en önemli yetkinliklerinden birisi olduğu düşünülebilir.

Son dönemlerde bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler hayatın hemen her sahasına olduğu gibi eğitim faaliyetlerini de etkilemiştir (Batdı, 2021). Bu durum, yabancı dil öğretimi sürecinde teknolojinin kullanımını ön plana çıkarmıştır. Dil öğretimi ve öğreniminde teknolojinin kullanımı, son zamanlarda önemli gelişme gösteren bir araştırma sahasıdır (Dooly ve Masats, 2015). Bu bağlamda teknolojinin yabancı dil öğretiminin önemli araçları arasında yer aldığı söylenebilir. “Günümüzde hedef dilde iletişim kurabilme, bilgiye anında ulaşma ve paylaşma, teknolojiyi etkin kullanma gibi beceriler yabancı dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir” (Türker, 2018, s. 39). Çağdaş yabancı dil öğrencileri, teknolojinin içine doğmuştur. Ayrıca “yapılan araştırmalar dil öğretiminde teknoloji kullanımının öğrencilere çekici geldiğini tespit etmiştir” (Al-Mahrooqi ve Troudi, 2014, s. 2). Bu sebeple 21. yüzyıl yabancı dil öğretim faaliyetlerinin teknolojik gelişmelere kayıtsız kalamayacağı düşünülmektedir.

Modern teknolojilerin yabancı dil öğreniminde kullanılması öğrenenlerin bağımsızlığını artırarak onları öğrenme sürecinin merkezine yerleştirir. Böylece yabancı dil öğretim süreci daha aktif ve öğrenci merkezli bir yaklaşımla gerçekleştirilir (Alemi, 2016). Yabancı dil sınıflarında farklı kültürler bir arada bulunmaktadır. Bu sebeple öğrencilerin kültürel ve bireysel farklılıklarını temel alan interaktif bir ortam sağlamanın, hedef dilin öğrenilmesinde olumlu etkileri olacağı düşünülmektedir. İngiltere ve ABD’de, dil öğretimindeki yenilikçi öneriler arasında teknolojinin dil öğrenmeyi kolaylaştırdığı ve öğrenci motivasyonu için kilit bir role sahip olduğu belirtilmektedir (Kinginger, 2007, s. 114). Bu bağlamda hedef dili öğrenenler teknolojiden faydalandıklarında, dil öğrenme kaygıları azalabilir ve etkili pratikler yapabilirler (McLaughlin, 1990). Yabancı dil öğrenimi farklı dil alanlarına yönelik uygulamalar yapılmasını içerir. Teknoloji destekli uygulamalar da hem öğrencilerin farklı duyu organlarına hitap eder hem de hedef dili öğrenmeye yönelik isteklendirme sağlar. Dolayısıyla yabancı dil öğretimi faaliyetlerinde teknolojik araçların kullanılmasının bu sürecin daha kolay geçmesini sağlayacağı söylenebilir.

Türkçe, tarih boyunca oldukça geniş bir coğrafyaya varlık göstererek çeşitli kültürlerle etkileşim kurmuştur. Yaşanan bu sosyokültürel ilişkiler, lengüistik etkileşimi ve alışverişi kaçınılmaz kılmıştır. (Alyılmaz, 2023, s. 3). Farklı kültürlerle etkileşimler, Türkçenin dünyada en çok öğrenilen dillerden birisi olmasını sağlamıştır (Alyılmaz, 2020). Türkçenin dünya dilleri arasındaki önemini koruması ve geliştirmesi yabancı dil olarak Türkçe öğretimine bağlıdır. Dolayısıyla Türkçe öğretim faaliyetleri,

dünyada yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmalıdır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sahasındaki etkinliklerin, uluslararası ölçekte yarışması için teknoloji destekli olması gerektiği düşünülmektedir (Durmuş, 2013).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çeşitli teknolojik uygulamaların kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlamda “etkileşimli tahta, zenginleştirilmiş kitap, blog, dizi ve film, Youtube, etkileşimli oyunlar, bilgisayar, internet ve Web 2.0 vb. araçlarından faydalanılabilir” (Er ve Alyılmaz, 2020, s. 5). Yukarıda belirtilen teknolojik öğretim araçlarını etkin bir şekilde kullanmanın yabancı dil olarak Türkçenin öğretilme sürecinde önemli olduğu düşünülmektedir.

“Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, içerik oluşturulması ve sunulması için web teknolojisinin bilinmesi önemlidir” (Bal, 2020, s. 610). Web araçlarının; Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0 ve Web 4.0 şeklinde gelişim gösterdiği bilinmektedir. “Web 1.0 siteleri statiktir, kişisel ve etkileşimli değildir. En popüler olan Web 1.0 araçları; web siteleri ve çevrimiçi ansiklopedilerdir” (Özel ve Arıkan, 2015). Bu sebeple Web 1.0’in yabancı dil öğrencilerine kısıtlı imkânlar sunduğu söylenebilir. Web 2.0 ise kullanıcılar arasında çalışma ortaklığını, bilgi alışverişini ve yaratıcılığı teşvik eden bir web teknolojisidir (Tu vd., 2008). Web 2.0 teknolojisi, Web 1.0’e göre daha etkileşimli ve interaktif uygulamaları içermektedir. Dil öğretimindeki Web 2.0 araçlarına Kahoot, Canva, Padlet ve Podcast vb. örnek olarak gösterilebilir. Web 3.0 bilgiye erişim ve teknolojik araçların uyumunu geliştiren cihazların gelişimini ifade eder (Caceres vd., 2022). “Web 3.0’ün farkı ise webde bulunan cihazların etkileşimidir” (Selvi, 2022, s. 9). Web 3.0 ile yapay zekâ ve bulanık mantığın birlikte kullanılması, büyük ölçekli verilerin analiz edilmesini mümkün kılmıştır (Ersöz, 2020). Web 3.0 teknolojisi yapay zekâ uygulamalarının da içinde bulunduğu daha üstün ve gelişmiş bir dil öğretimi sağlamak adına kullanılmaktadır. “Web 4.0; nesnelerin interneti (IoT), makine öğrenimi (ML) ve yapay zekâ (AI) gibi teknolojileri kullanarak eğitimi dönüştürmeyi amaçlamaktadır” (Yadav vd., 2024, s. 1571). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde web teknolojileri, çağın gerekliliklerine uygun olarak etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

Yabancı dil öğretimi sınıflarının sacayaklarını öğrenci ve öğretmenler oluşturmaktadır. Bu bağlamda öğretmen, hedef dilin öğretilmesinde şekillendiricidir. Son yıllarda, dil öğretiminde teknolojiyi etkin şekilde kullanan öğretmenlere ihtiyaç artmıştır (Hong, 2009). Çünkü teknoloji ve yabancı dil öğretimi kavramları birbiriyle hiç olmadığı kadar etkileşim halindedir. Chilingaryana ve Zvereva’ya (2016) göre yabancı dil öğrencileri, modern gelişmelerin etkisinde öğrenci ihtiyaçlarını daha iyi bir şekilde değerlendirmektedir. Öğrenci ihtiyaçları arasında teknoloji çok önemli bir konumdur. Bu bağlamda yabancı dil öğretiminde teknoloji destekli materyallerin etkin bir şekilde kullanılmasında öğretmen faktörünün önemli olduğu düşünülmektedir. Teknolojik yetkinliklere sahip olan öğretmenler, öğretim ihtiyaçlarına göre ağ platformlarını kullanarak öğrencilere ipuçları ve bilgi kaynakları sunabilir (Zhang, 2020). Bu sayede öğrencilerin kalıcı öğrenmeleri desteklenecektir ve öğretim verimliliği artacaktır.

“Tutum, bir nesne ya da bir olayla ilgili nispeten kalıcı düşünmedir” (Karatay ve Kartallıoğlu, 2016, s. 205). Tutum yabancı dil öğretimi sürecinde, hedef dile ilişkin olumlu veya olumsuz düşünceleri, zihinsel, duygusal ve davranışsal yönelimleri yansıtır (Şengül, 2020). Yabancı dil öğretimi sürecinde, öğretmenlerin hedef dilin öğretilmesine ilişkin faaliyetlere karşı tutumunun, öğrenme sürecini olumlu veya olumsuz olarak etkileyeceği düşünülebilir. Bu bağlamda yabancı dil öğretiminde, öğretmenlerin tutum geliştirdikleri konulardan birisinin teknoloji olduğu görülmektedir. Mollaei ve Riasati’ye (2013) göre yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin teknolojiye yönelik olumlu tutum geliştirmeleri, sürecin daha iyi anlaşılmasını sağlayacak ve öğretmenleri teknoloji kullanımına özendirilecektir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sınıflarında, öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının, öğrenme süreci açısından önemli olduğu söylenebilir. Çünkü teknolojik yetkinliklere sahip olan ve teknolojik materyalleri yararlı bir şekilde kullanan öğretmenlerin hedef dilin öğrenilmesini daha kolay hâle getireceği düşünülebilir. Bu bağlamda çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi ve alt problemleri şu şekilde oluşturulmuştur:

Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutum seviyesi nedir?

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

2. Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ile yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

3. Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ile mezun oldukları bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

4. Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ile eğitim seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

5. Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ile tecrübeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

6. Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikasına sahip olmaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

Varsayımlar

Çalışma grubu olarak seçilen yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin, Türkçe öğretme sürecinde, teknoloji tutumlarını belirlemek adına kendilerine uygulanan ölçeğe samimi bir şekilde yanıt verdikleri varsayılmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizine ilişkin bilgiler verilmektedir.

Araştırmanın Modeli

Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının belirlendiği bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama araştırması bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlamaktadır” (Büyüköztürk vd., 2016, s. 14). Tarama araştırmalarında bilgi, çalışma grubuna sorulan sorular ve alınan cevaplar neticesinde elde edilir. Ayrıca veriler, araştırma grubunun birtakım özelliklerini (yetenek, görüş, tutum, inanç) tespit etmek için kullanılır (Fraenkel vd., 2012). Araştırmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknoloji tutumları incelendiği için tarama modeli tercih edilmiştir.

Araştırmanın Örnekleme

Bu araştırmanın örneklemini, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi TÖMER, Karabük Üniversitesi TÖMER, Balıkesir Üniversitesi TÖMER, Sakarya Üniversitesi TÖMER, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi TÖMER, Bursa Uludağ Üniversitesi TÖMER, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi SADEM, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi TÖMER, Kocaeli Üniversitesi DİLMER’de görev yapan 70 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlere ulaşımın kolay olması adına çalışmada, basit seçkisiz atama örnekleme seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine Tablo 1’de yer verilmiştir. Bu tabloda öğretmenlerin; cinsiyet,

yaş, kurum, mezun oldukları bölüm, eğitim seviyesi, tecrübe, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikasına sahip olup olmadıklarına ilişkin veriler paylaşılmıştır.

Tablo 1. Örneklemdeki Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Erkek	Kadın							
(f)	24	46							
Yaş	0-22	22-33	34-44	45-55	56+				
(f)	0	55	13	1	1				
Kurum	BŞEÜ TÖMER	KABÜ TÖMER	BAÜ TÖMER	SAÜ TÖMER	BUÜ TÖMER	SAUBÜ SADEM	BAİBÜ TÖMER	ESOÜ TÖMER	KOÜ DİLMER
(f)	18	13	2	6	2	15	10	3	1
Mezun Olunan Bölüm	Türkçe Öğretmenl iği	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğ i	Türk Dili ve Edebiya tı						
(f)	10	59	1						
Eğitim Seviyesi	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora						
(f)	19	37	14						
Tecrübe	0-1	1-3	3-5	5-7	7-9	9+			
(f)	13	25	19	6	4	3			
YADOT Sertifikası	Var	Yok							
(f)	69	1							

Tablo 1’den hareketle katılımcıların 24’ünün erkek 46’sının kadın olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaş gruplarına bakıldığında ise 55’inin 22-33, 13’ünün 34-44 yaş grubuna sahip olduğu görülürken 45-55 ve 56+ yaş grubuna sahip birer katılımcı olduğu görülmektedir. Diğer taraftan 0-22 yaş grubuna sahip herhangi bir katılımcı bulunmamaktadır. Katılımcıların, 18’i Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi TÖMER, 15’i Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi SADEM, 13’ü Karabük Üniversitesi TÖMER, 10’u Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi TÖMER, 6’sı Sakarya Üniversitesi TÖMER, 3’ü Eskişehir Osmangazi Üniversitesi TÖMER, 2’si Balıkesir Üniversitesi TÖMER, 2’si Bursa Uludağ Üniversitesi TÖMER ve 1’i Kocaeli Üniversitesi DİLMER’de çalışmaktadır. Katılımcıların tecrübelerine bakıldığında ise en çok 25 katılımcı ile 1-3 yıl aralığı öne çıkarken sırasıyla 3-5 yıl arası 19, 0-1 yıl arası 13, 5-7 yıl arası 6, 7-9 yıl arası 4 ve 9 ve üstü yıl tecrübesine sahip olan 3 katılımcı bulunmaktadır. Öte yandan katılımcıların 69’unun yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası bulunurken 1’inin bu sertifikaya sahip olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın Veri Toplama Araçları

Araştırmada, İpek ve Kan (2019) tarafından geliştirilen geçerliği ve güvenilirliği belirlenmiş olan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarını Belirleme Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek, 30 maddeden oluşmaktadır ve 5’li Likert tipindedir. Ölçek geliştirilirken Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .91 olarak tespit edilen ölçeğin güvenilirliği, çalışma dâhilinde yeniden hesaplandığında .83 bulunmuştur. Büyüköztürk (2016), genel anlamda .70 ve üzeri değere sahip olan ölçeklerin güvenilir olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir. Araştırmada kullanılan ölçeğin alt boyutlarıyla ilgili güvenilirlik katsayıları ise şu şekildedir:

Tablo 2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarını Belirleme Ölçeğinin Alt Boyutlarıyla İlgili Bilgiler

Alt Boyutlar	Kaçınma	İsteklilik	Benimseme
Madde Sayısı	12	10	8
Cronbach Alfa	.72	.87	.90

Yukarıdaki tabloya göre araştırmada uygulanan ölçeğin; kaçınma, isteklilik ve benimseme olmak üzere 3 alt boyuttan oluştuğu görülmektedir. Kaçınma alt boyutu, 12 maddeden oluşurken Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .72 olarak tespit edilmiştir. İsteklilik alt boyutu, 10 maddeden oluşmaktadır. Bu alt boyutun Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .87'dir. Benimseme alt boyutu ise 8 maddeden oluşurken Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .90 olarak bulunmuştur.

Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 25.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, ölçekteki sorulara verdiği 1'den 5'e ("1" kesinlikle katılmıyorum", "2" katılmıyorum", "3" kararsızım", "4" katılıyorum", "5" kesinlikle katılmıyorum) kadar olan puanlamaların ortalaması alınmıştır. Araştırma verilerinden hareketle iki değişken arasındaki ilişki incelenirken bağımsız örneklem t-testi kullanılırken, ikiden fazla değişken arasındaki ilişki incelenirken tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tercih edilmiştir. Elde edilen bulgular tablo şeklinde belirtilerek verilmiş ve yorumlanmıştır.

Etik Kurul İzni

Kurul adı: Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulları (Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)

Kurul tarihi: 26.01.2024

Evrak no: E. 4

Katılımcılara bilgilendirilmiş gönüllü onam formu imzalatılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye dair tutumları, çözümlenerek yorumlanmış ve tablo şeklinde verilmiştir. Elde edilen verilerden hareketle ulaşılan bulgu ve yorumlar şu şekildedir:

Tablo 3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutum Seviyeleri

Alt Boyutlar ve Toplam	Sayı	En Az Puan	En Çok Puan	Ortalama Puan	Standart Sapma
Kaçınma	70	1.00	5.00	1.42	.35
İsteklilik	70	1.00	5.00	3.87	.70
Benimseme	70	1.00	5.00	4.33	.60
Toplam	70	1.00	5.00	3.20	.31

Tablo 3'ten hareketle katılımcıların teknolojiye yönelik tutum seviyelerine bakıldığında toplam ortalama değer 3.20±.31 olarak tespit edildiği görülmektedir. Alt boyutların ortalama puanları ve standart sapmalarına bakıldığında ise; kaçınma alt boyutunun 1.42±.35, isteklilik alt boyutunun 3.87±.70, benimseme alt boyutunun 4.33±.60 puanlara sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeğine Verdiği Yanıtların Dağılımları ve Ortalamaları

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ortalama
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)	
1. Teknolojiden faydalanmaktan kaçınıyorum.	53	75,7	6	8,6	2	2,9	3	4,3	6	8,6	1,61
2. Teknolojiyi kullanmayı sıkıcı bulurum.	55	78,6	12	17,1	1	1,4	-	-	2	2,9	1,31
3. Mecbur kalmadıkça teknolojiden faydalanmam	51	72,9	11	15,7	6	8,6	-	-	2	2,9	1,44

4. Teknolojinin öğretim elemanlarının performansını düşürdüğüne inanırım.	46	65,7	16	22,9	7	10,0	1	1,4	-	-	-	1,47
5. Öğretimde teknoloji kullanımına karşıyım.	60	85,7	9	12,9	1	1,4	-	-	-	-	-	1,15
6. Teknoloji haberlerini takip etmekten nefret ederim.	47	67,1	16	22,9	4	5,7	2	2,9	1	1,4	-	1,48
7. Teknolojiyi kullanmanın gereksiz olduğunu düşünürüm.	62	88,6	7	10,0	-	-	1	1,4	-	-	-	1,14
8. Öğrencilerime teknoloji tabanlı ödevler vermem.	30	42,9	24	34,3	13	18,6	3	4,3	-	-	-	1,84
9. Teknolojiyi kullanmaktan nefret ederim.	64	91,4	6	8,6	-	-	-	-	-	-	-	1,08
10. Teknolojinin öğretim elemanlarının yerini alacağından korkarım.	46	65,7	14	20,0	7	10,0	2	2,9	1	1,4	-	1,54
11. Teknoloji yerine başka yöntemleri kullanmayı tercih ederim.	27	38,6	30	42,9	12	17,1	1	1,4	-	-	-	1,81
12. Teknoloji ile Türkçe öğretmeyi zaman kaybı olarak görürüm.	55	78,6	15	21,4	-	-	-	-	-	-	-	1,21
13. Yeni teknolojik bir ürünle karşılaştığımda onu kullanmaya çalışırım.	6	8,6	8	11,4	6	8,6	24	34,3	26	37,1	-	3,80
14. Teknoloji hakkında konuşmaktan keyif alırım.	2	2,9	3	4,3	23	32,9	22	31,4	20	28,6	-	3,78
15. Teknolojiyi kullanmak için yeni fırsatlar yaratırım.	-	-	7	10,0	26	37,1	17	24,3	20	28,6	-	3,71
16. Teknolojik gelişmeleri öğrenmek için çabalarım.	2	2,9	6	8,6	11	15,7	29	41,4	22	31,4	-	3,90
17. Teknolojisiz bir hayat düşünemem.	3	4,3	11	15,7	15	21,4	20	28,6	21	30,0	-	3,64
18. Teknoloji ile ilgili merak ettiğim konuları araştırırım.	1	1,4	2	2,9	19	27,1	22	31,4	26	37,1	-	4,00
19. Öğrencilerin teknolojiden faydalandığını görmek beni mutlu eder.	-	-	3	4,3	7	10,0	27	38,6	33	47,1	-	4,28
20. Öğrencileri teknolojiyi kullanmaları için özendiririm.	1	1,4	5	7,1	15	21,4	29	41,4	20	28,6	-	3,88
21. Teknolojiyi kullanırken kendimi rahat hissedirim.	-	-	2	2,9	17	24,3	27	38,6	24	34,3	-	4,04
22. Teknoloji konulu yayınları (haber, dergi, kitap vb.) okurum.	4	5,7	6	8,6	16	22,9	26	37,1	18	25,7	-	3,68
23. Teknoloji kullanmanın işimi kolaylaştırdığına inanırım.	-	-	-	-	6	8,6	31	44,3	33	47,1	-	4,38
24. Öğrencilerimin teknolojiyi kullanarak dil öğrenmelerini desteklerim.	1	1,4	-	-	2	2,9	29	51,4	38	54,3	-	4,47
25. Teknoloji kullanmak öğrencileri motive etmede etkilidir.	2	2,9	2	2,9	10	14,3	23	32,9	33	47,1	-	4,18
26. Teknoloji kullanmanın öğretimde verimliliği artırdığını düşünürüm.	-	-	3	4,3	8	11,4	27	38,6	32	45,7	-	4,25
27. Teknolojiden faydalanmanın öğrenci başarısını artırdığına inanırım.	-	-	-	-	14	20,0	27	38,6	29	41,4	-	4,21
28. Teknoloji kullanılarak anlatılan konuların daha kalıcı olduğuna inanırım.	-	-	2	2,9	10	14,3	25	35,7	33	47,1	-	4,27
29. Teknoloji kullanımının dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünürüm.	-	-	2	2,9	5	7,1	29	41,4	34	48,6	-	4,35
30. Teknoloji konulu hizmet içi eğitimler almak isterim.	-	-	2	2,9	4	5,7	20	28,6	44	62,9	-	4,45

Yukarıdaki tabloda yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknoloji tutumlarına dair görüşlerinin dağılımları ve ortalamaları verilmiştir. Ölçek maddelerinin ilk 12'si kaçınma alt boyutunu oluştururken 13'ten 22'ye kadar olan maddeler isteklilik alt boyutunu oluşturmaktadır. 23-30 arası maddeler ise ölçeğin benimseme alt boyutuyla ilgilidir. Bu bağlamda öğretmenlerin yukarıdaki ölçeğe ilişkin verdikleri yanıtlara bakıldığında; genelinin, "Teknolojiden faydalanmaktan kaçınırım" ve "Teknolojiyi kullanmayı sıkıcı bulurum" maddelerine kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Öte yandan öğretmenlerin birçoğunun, "Mecbur kalmadıkça teknolojiden faydalanmam" maddesine kesinlikle katılmadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin, genel olarak teknolojinin, öğretim elemanlarının performansını düşürdüğüne inanmadığı söylenebilir. Ölçekteki; 5, 6, 7 ve 9. maddeler, öğretimde ve hayatta genel olarak teknolojiye yönelik tutumun nasıl olduğuyla ilgilidir. Bu maddelere

öğretmenlerin genel olarak kesinlikle katılmadığı görülmektedir. Ölçeğin 8. maddesi ise “Öğrencilere teknoloji tabanlı ödevler vermem” şeklindedir. Bu maddeye öğretmenlerin genelinin katılmadığı söylenebilir. Diğer taraftan öğretmenlerin birçoğunun teknolojinin kendi yerlerini almasından korkmadığı görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin çoğu, teknoloji yerine başka yöntemleri tercih etmemekte ve teknoloji vasıtasıyla Türkçe öğretmeyi zaman kaybı olarak görmemektedir.

Öğretmenlerin, “Yeni bir teknolojik ürünle karşılaştığımda onu kullanmaya çalışırım” maddesine genel anlamda katıldıkları tespit edilmiştir. Ayrıca teknoloji hakkında konuşmaktan çoğunlukla keyif aldıkları görülmektedir ancak bu konuda kararsızların oranı da oldukça yüksektir. Yine öğretmenlerin çoğunluğu, teknolojisiz bir hayat düşünemezken bu maddede kararsız olanların ve bu maddeye katılmayanların oldukları söylenebilir. Ölçeğin 15. maddesi “ Teknoloji kullanmak için yeni fırsatlar yaratırım” şeklindedir. Bu maddede öğretmenlerin kararsız olduğu söylenebilir. 16, 18 ve 22. maddeler ise teknolojik gelişmeleri öğrenmek ve bu konuyla ilgili merak edilenlerin araştırılması için gösterilen çabalarla ilgilidir. Öğretmenlerin genel olarak bu maddelere katıldığı düşünülebilir. Öte yandan öğretmenlerin genelinin; bir yandan öğrencilerin teknolojiden faydalandığını gördüğünde mutlu olurken bir yandan öğrencileri, teknoloji kullanımında özendirdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin çoğunluğu teknoloji kullanırken kendini rahat hissetmektedirler. Ölçeğin 23. maddesi “Teknoloji kullanmanın işimi kolaylaştırdığına inanırım” şeklindedir. Bu maddeye, öğretmenlerin geneli katılmaktadır. Diğer taraftan öğretmenler, öğrencilerin teknoloji aracılığıyla dil öğrenmesini desteklemektedir. Yine öğretmenlere göre teknoloji kullanmanın öğrencileri genel olarak motive ettiği söylenebilir. Ölçeğin 26, 27, 28 ve 29. maddeleri teknoloji kullanımının hem genel olarak öğretimde hem de yabancı dil öğretiminde etkili olduğuyla alakalıdır. Öğretmenlerin çoğunluğu bu maddelere katıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Öğretmenler, “Teknoloji konulu hizmet içi eğitimler almak isterim” maddesine genel olarak kesinlikle katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5. Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Cinsiyete Göre Analizi

Alt Boyut	Cinsiyet	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Kaçınma	Erkek	24	1.34	.30	-1.488	.141
	Kadın	46	1.47	.37		
İsteklilik	Erkek	24	4.07	.72	1.702	0.93
	Kadın	46	3.77	.68		
Benimseme	Erkek	24	4.47	.63	1.426	.159
	Kadın	46	4.25	.58		

Yukarıdaki tabloda, cinsiyete göre yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye dair tutumları analiz edilmiştir. Uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonuçlarından hareketle öğretmenlerin cinsiyetleriyle teknoloji tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Yaşa Göre Analizi

Alt Boyut	Yaş	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Kaçınma	23-33	55	1.48	.37	2.361	0.79
	34+	15	1.21	.18		
İsteklilik	23-33	55	3.86	.66	1.482	.227
	34+	15	3.99	.82		
Benimseme	23-33	55	4.26	.58	2.994	0.37
	34+	15	4.63	.57		

Tablo 6’da yaşa göre yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları, tek yönlü varyans analiziyle (ANOVA) çözümlenmiştir. Bu bağlamda öğretmenlerin yaşlarıyla teknoloji

tutumları arasında alt boyutların hiçbirisinde istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 7. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Mezun Olunan Bölüme Göre Analizi

Alt Boyut	Eğitim Seviyesi	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Kaçınma	Türkçe Öğretmenliği	10	1.41	.23	0.097	.907
	Türk Dili ve Edebiyatı	60	1.42	.37		
İsteklilik	Türkçe Öğretmenliği	10	3.94	.43	0.075	.927
	Türk Dili ve Edebiyatı	60	3.86	.75		
Benimseme	Türkçe Öğretmenliği	10	4.37	.55	0.082	.921
	Türk Dili ve Edebiyatı	60	4.32	.62		

Yukarıdaki tabloda yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ve mezun oldukları bölüm arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda öğretmenlerin teknoloji tutumlarıyla mezun oldukları bölümler arasında; kaçınma, isteklilik ve benimseme alt boyutlarında herhangi bir istatistiksel anlamlı farkın olmadığı görülmektedir. ($p>0.05$).

Tablo 8. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Eğitim Seviyesine Göre Analizi

Alt Boyut	Eğitim Seviyesi	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Kaçınma	Lisans	19	1.55	.37	2.585	0.83
	Yüksek Lisans	37	1.42	.35		
	Doktora	14	1.27	.31		
İsteklilik	Lisans	19	3.75	.64	.963	.387
	Yüksek Lisans	37	3.85	.71		
	Doktora	14	4.09	.77		
Benimseme	Lisans	19	4.11	.64	2.158	.123
	Yüksek Lisans	37	4.36	.59		
	Doktora	14	4.54	.51		

Tablo 8'de eğitim seviyesine göre yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları, tek yönlü varyans analiziyle (ANOVA) çözümlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin teknoloji tutumlarıyla eğitim seviyeleri arasında tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 9. Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Tecrübeye Göre Analizi

Alt Boyut	Tecrübe	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Kaçınma	0-1	13	1.43	.34	1.222	.309
	1-3	25	1.54	.40		
	3-5	19	1.36	.32		
	5-7	6	1.19	.30		
	7-9	4	1.37	.30		
	9+	3	1.33	.22		
İsteklilik	0-1	13	3.72	.55	2.510	0.39
	1-3	25	3.67	.70		
	3-5	19	4.20	.59		
	5-7	6	3.91	.90		
	7-9	4	4.45	.65		
	9+	3	3.30	.85		
Benimseme	0-1	13	3.93	.61	2.346	0.51
	1-3	25	4.26	.57		
	3-5	19	4.59	.49		
	5-7	6	4.43	.47		

7-9	4	4.62	.66
9+	3	4.41	1.01

Yukarıdaki tabloda yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarıyla tecrübeleri arasındaki ilişki çözümlenmiştir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda öğretmenlerin teknoloji tutumlarıyla tecrübeleri arasında alt boyutların hiçbirisinde istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Tablo 10. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Sertifika Alma Durumuna Göre Analizi

Alt Boyut	Sertifika	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Kaçınma	Var	69	1.42	.35	0.264	.793
	Yok	1	1.33	.		
İsteklilik	Var	69	3.85	.69	-1.622	.110
	Yok	1	5.00	.		
Benimseme	Var	69	4.32	.60	-1.113	.270
	Yok	1	5.00	.		

Tablo 10'da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası alma durumuna göre öğretmenlerin teknoloji tutumları analiz edilmiştir. Uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonucunda öğretmenlerin teknoloji tutumlarıyla sertifika alma durumları arasında tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgu ve yorumlar ışığında ulaşılan sonuçlar şunlardır:

Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknoloji tutumları; kaçınma, isteklilik ve benimseme alt boyutları dâhilinde analiz edilmiştir. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının genel olarak olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçla, Mutlu'nun (2016), Vidosavljevic'in (2022), Hong'un (2009), Özer'in (2018), Sarıçoban'ın (2013), Jense'tin (2011), Mollaei ve Riasati'nin (2013), Wei'nin (2022), Rahmati vd., (2021) araştırmalarında elde ettiği sonuçlar örtüşmektedir. Bu durum bize yabancı dil öğretmenlerin teknoloji kullanımını desteklediğini göstermektedir. Diğer taraftan ölçeğin alt boyutları kendi içerisinde değerlendirildiğinde kaçınma alt boyutuna, öğretmenlerin genel olarak olumsuz yanıt verdikleri tespit edilmiştir. Kaçınma alt boyutunda, öğretmenlerin teknolojiden faydalanmaktan kaçınmadığı ve teknolojiyi sıkıcı bulmadığı saptanmıştır. Genel olarak teknolojinin öğretmenlerin performansını olumsuz etkilemediği söylenebilir. Ayrıca hem günlük hayatta hem de öğretim faaliyetlerinde teknolojiye karşı tutumun oldukça yüksek düzeyde olumlu olduğu sonucuna ulaşılabilir. Öğretmenlerin genel olarak öğrencilere, teknoloji tabanlı ödevler verdiği söylenebilir. Nawaila vd., (2019) çalışmalarında, teknolojinin yabancı dil öğrencilerinin yerini alamayacağı sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan çalışmada teknolojinin öğretmenlerin yerine geçmesinin mümkün olmadığı tespit edilmiştir. Yabancı dil öğretiminde oldukça gelişmiş teknolojik uygulamalar kullanılsa da öğretmenlerin sürecin ayrılmaz bir parçası olarak görüleceği sonucuna varılmıştır. Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde teknolojinin, öğretim sürecine olumlu etki ettiği ve zaman kaybı olarak değerlendirilmediği sonucuna ulaşılabilir. Elde edilen bu sonuçlarla Cahyani ve Cahyono'nun (2012) araştırmalarında buldukları sonuçlar benzeşmektedir. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımının, bir araç olarak öğretmenlere zaman kazandıracığı ve etkili öğretimin daha kolay yapılmasını mümkün kılacağı düşünülmektedir.

İsteklilik alt boyutuna bakıldığında; öğretmenlerin genel olarak teknolojiye yönelik istekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç ile Hong'un (2009) elde ettiği sonuçlar

örtüşmektedir. İsteklilik alt boyutunda, güncel teknolojik ürünlerin kullanılmaya çalışıldığı saptanmıştır. Öğretmenlerin genelinin teknoloji hakkında konuşmaktan keyif aldığı ve teknolojisiz bir hayat düşünemediği söylenebilir ancak bu konularda kararsız olan ve olumsuz tutum bildirenlerde vardır. Öğretmenlerin gündelik hayatlarında teknolojiye olan bakış açıları değişmektedir. Öğretmenlerin, teknolojiyi kullanmak için yeni fırsatlar oluşturmada kararsız oldukları görülmüştür ancak teknolojik gelişmeleri öğrenmek ve bu konularda araştırma yaptıkları saptanmıştır. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojik yetkinliklerinin üst düzeyde olmadığı ancak kendilerini teknoloji kullanımı hususunda geliştirmek istedikleri sonucuna ulaşılabilir. Ulaşılan bu sonuçla Zhang'ın (2010), Wesely ve Plummer'ın (2021) çalışmalarında eriştiği sonuç uyuşmaktadır. Öte yandan öğretmenlerin teknoloji kullanırken kendini rahat hissettiği ve mutlu olduğu görülürken teknoloji kullanımı noktasında öğrencileri motive etmek adına girişimde buldukları düşünülmektedir. Bu sonuçlarla Sarıçoban'ın (2013) çalışılmasında bulunduğu sonuçlar uyuşmaktadır. Yabancı dil öğreticileri, çağdaş teknolojik gelişmelere ayak uydurmaktadır ve teknolojiyi yabancı dil öğretimi bağlamında isteklendirme unsurlarından birisi olarak görmektedirler.

Araştırmanın benimseme alt boyutu incelendiğinde; öğretmenlerin, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknolojiyi benimsediği sonucuna ulaşılabilir. Bu bağlamda benimseme alt boyutunda, teknolojinin iş akışını kolaylaştırdığı ve öğrencilerin dil öğrenmesinde onları olumlu yönde motive ettiği görülmektedir. Geçgel ve Peker (2020) araştırmalarında, öğretmenlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımını önemli buldukları sonucuna ulaşmışlardır. Bu bağlamda yapılan çalışmada, öğretmenlerin hem genel öğretim faaliyetlerinde hem de yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımını desteklediği görülmektedir. Gilakjani ve Leong (2012) araştırmalarında, yabancı dil öğreticilerine teknoloji hususunda eğitim verilmesi gerektiğini tespit etmişlerdir. Bu bağlamda yapılan çalışmada öğretmenlerin teknoloji konusunda hizmet içi eğitimler almak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Hizmet içi eğitimlerin, yabancı dil öğreticilerine, teknolojik yetkinlik kazandırma noktasında önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarıyla; cinsiyetleri, yaşları, mezun oldukları bölümleri, eğitim seviyeleri, tecrübeleri ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifikası alma durumları arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın alt boyutları çerçevesinde, öğretmenlerin teknoloji tutumları ve bahsi geçen değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen cinsiyet ve teknoloji tutumu arasındaki ilişki sonucuyla Özer'in (2018) çalışmasındaki sonuç örtüşmektedir ancak araştırmada elde edilen yaş ve teknoloji tutumu arasındaki ilişkiye dair bulunan sonuç, Sarıçoban'ın (2013) çalışmasıyla örtüşmemektedir. Yabancı dil öğreticilerinin yaşının, teknolojik gelişmelere uyum sağlamalarında belirleyici etkenlerden birisi olduğu düşünülmektedir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgu ve yorumlar ışığında ulaşılan sonuçlara dair öneriler şu şekildedir:

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi faaliyetleri, teknolojik gelişmeleri öğretim faaliyetlerine uyarlamalıdır. Dil öğretimi ortamları, teknolojik aygıtlar noktasında güçlendirilmelidir. Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tutumuna dair çalışmaların sayısı artırılmalıdır. Çünkü tutumlar bize konuyla ilgili genel eğilimler hakkında bilgi verir. Eğer yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknolojiye yönelik genel eğilimler belirlenirse bu konudaki eksikliklere yönelik çözüm önerileri daha kolay üretilebilir. Diğer taraftan yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki en önemli konulardan birisini öğretmen yeterlikleri oluşturmaktadır. Öğretmenler çağın gerekliliklerine uygun yetkinliklere sahip

olmalıdır. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğreticileri, teknoloji destekli dil öğretimi hususunda hizmet içi eğitimler alabilir. Yine öğretmenlerin, dijital okuryazarlık yeterliliklerini artırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifika programlarında, teknoloji destekli dil öğretimine dair uygulamalı eğitimler verilebilir.

Kaynaklar

- Alemi, M. (2016). General Impacts of integrating advanced and modern technologies on teaching English as a foreign language. *International Journal on Integrating Technology in Education (IJITE)*, 5(1), 13-26.
- Al-Mahrooqi, R., and Troudi, S. (2014). *Using technology in foreign teaching*. Cambridge Scholars Publishing.
- Alyılmaz, C. (2023) Eski Türkler yabancı dil biliyorlar mıydı? *Bezgek Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2(1), 1-31.
- Alyılmaz, C. ve Er, O. (2018). İkinci dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1269-1285
- Alyılmaz, S. (2020). Türkçe öğretiminde hedef kitleyle ilgili yaşanan bazı sorunlar ve çözüm önerileri. Alyılmaz C. Er, O. Çoban İ. (Ed.), *Türkçe eğitiminin güncel sorunları* içinde (ss. 73-84). Eğiten.
- Bakır, S. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yaşanan sorunlar, çözüm önerileri ve beklentiler. Alyılmaz C. Er, O. Çoban İ. (Ed.), *Türkçe eğitiminin güncel sorunları* içinde (ss. 73-84). Eğiten.
- Bal, M. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde teknoloji kullanımı. Karatay, H. (Ed), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi el kitabı* içinde (ss. 605-639). Pegem Akademi.
- Batdı, V. (2021). Yabancılar dil öğretiminde teknoloji kullanımı: Bir karma-meta yöntemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 1213-1244.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç, Ç. E. Akgün, Ö. E. Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13. baskı). Pegem Akademi.
- Cahyani, H., & Cahyono, Y. B. (2012). Teachers' attitudes and technology use in Indonesian EFL classrooms. *TEFLİN Journal- A publication on the teaching and learning of English*, 23(2), 130-148.
- Caceres, C. M., Mejia. B. E., Galindo, S. M., & Paredes, I. R. (2022). The use of web 3.0 tools for reading skill development: case blogs in virtual education. *2022 IEEE Global Engineering Education Conference (EDUCON)*. Tunus, Tunus.
- Chilingaryana, K., & Zvereva. E. (2017). Methodology of flipped classroom as a learning technology in foreign language teaching. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 237, 1500-1504.
- Dooly, M., & Masats, D. (2015). A critical appraisal of foreign language research incontent and language integrated integrated learning, young language learners, and technology-enhanced language learning published in Spain (2003-2012). *Language Teaching*, 48, 343-372.
- Durmuş, M. (2013). Türkçenin yabancılar öğretilmesi: sorunlar, çözüm önerileri ve yabancılar Türkçe öğretimine geleceğiyle ilgili görüşler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 207-228.

- Er, O., & Alyılmaz, S. (2022). *Web 2.0 araçları ile kültür destekli yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Duvar Yayınları.
- Ersöz, B. (2020). Yeni nesil web paradigması: Web 4.0. *Bilgisayar Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 58-65.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8. Ed.). New York: McGraw-Hill International Edition.
- Geçgel, H., & Peker, B. (2020). Multimedya araçlarının yabancı dil öğretimine etkisi üzerine öğretmen görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 20, 12-22.
- Gilakjani, A. P., & Leong, L. M. (2012). EFL teachers' attitudes toward using computer technology in English language teaching. *Theory and practice in Language Studies*, 2(3), 630-636.
- Gömlüksiz, M. N., & Elaldı, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *Turkish Studies-International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 443-454.
- Hong, H. K. (2009). *L2 teacher's experience of call technology education and the use of computer technology in the classroom: the case of Franklin county* [Unpublished doctoral dissertation]. The Ohio State University.
- İpek, S., & Kan, A. (2019). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının belirlenmesine ilişkin bir ölçek geliştirme çalışması. *International Journal of Language Academy*, 7(4), 107-123.
- Jenset, G. B. (2011). Student attitudes toward teaching English with technology. *Seminar.net*, 7(2), 59-68. <https://doi.org/10.7577/seminar.2408>
- Karatay, H., & Kartallıoğlu, N. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme tutumu ile dil becerileri edimi arasındaki ilişki. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(4), 203-214.
- Kinginger, C. (2007). Technology, telecommunication and foreign language teaching in the languages review consultation report: a view from the US. *Language Learning Journal*, 35(1), 113-115.
- McLaughlin, B. (1990). *Myths and misconceptions about second language learning: What every teacher needs to unlearn*. National Center for Research on Cultural; Diversity and Second Language Learning.
- Moeller, A. K., & Catalano, T. (2015). Foreign language teaching and learning. *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*, 9, 327-333.
- Mollaei, F., & Riasati, J. M. (2013). Teachers' Perceptions of using technology in teaching EFL. *International Journal of Applied Linguistics & English Literatur*. 2(1), 13-22.
- Mutlu, N. (2016). Attitudes of foreign language teaching students and teachers about interactive whiteboards. *Participatory Educational Research*, 4(2), 221-226.
- Nawalia, B. M., Kanbul, S., & Alhamroni. R. (2020). Technology and English language teaching and learning: a content analysis. *Journal of Learning and Teaching in Digital Age*, 5(1), 16-23.
- Rahmati, J., Izadpanah, S., & Shahnavaaz, A. A. (2021). Meta-analysis on educational technology in English language teaching. *Lang Test Asia*, 11(7), 1-20.
- Özel, A. G., & Arıkan, A. (2015). The use of the internet and Web 2.0 tools among EFL Instructors. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 5(1), 313-325.

- Özer, Z. (2018). An investigation of prospective ELT teachers' attitudes towards using computer technologies in foreign language teaching. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 14(1), 328-341.
- Sarıçoban, A. (2013). Pre-service ELT teachers' attitudes towards computer use: A Turkish survey. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 53, 59-78.
- Selvi, K. (2022). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Web 2.0 araçlarının kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Şengül, K. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde motivasyon, öz yeterlik, kaygı ve tutum. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* içinde (s. 81-109). Pegem Akademi.
- Tu, C. H., Blocher, M., & Ntoruru, J. (2008). Integrate Web 2.0 technology to facilitate online professional community: EMI special editing experiences. *Educational Media International*, 45(4), 335-341.
- Türker, S. M. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde blog kullanımının okuma becerisine etkisi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Yadav, S. T., Khan, Z. M., & Tunekar, K. M. (2024). E-learning using Web 4.0. *International journal for research in applied science and engineering technology*, 12(VII), 1571-1575. <https://doi.org/10.22214/ijraset.2024.63733>
- Wei, Y. (2022). Toward technology-based education and English as a foreign language motivation: a review of literature. *Frontiers in Psychology*, 13, 1-8.
- Wesely, P., & Plummer, E. (2021). Language learner attitudes, technology attitudes, and technology prevalence at the secondary level. *The JALT CALL Journal*, 17(3), 233-255.
- Vidosavljevic, M. M. (2022). Teachers' attitudes about the use of new Technologies in foreign language teaching. *Proceedings of the Faculty of Education*, 17, 167-179.
- Zhang, L. (2020). The application of big data technology in the analysis of foreign language teachers' educational concept and teaching ability. *Journal of Physics: Conference Series*, 1648(4), 1-7.
- Zhang, J. (2010). Technology-supported learning innovation in cultural contexts. *Educational Technology Research and Development*, 58(2), 229-243.

Extended Abstract

Throughout history, human beings have sought to interact with different cultures for various reasons. The primary medium facilitating this interaction has been foreign language. The demand for foreign languages has kept the teaching and learning of this subject relevant throughout time. With the recent acceleration of globalization and technological advancements, cultural interactions have intensified, elevating foreign language teaching to a new dimension. As Gömleksiz and Elaldı (2011, p. 444) state, "Foreign language teaching refers to all activities that provide competence in using any language other than the mother tongue for a specific purpose." An individual who learns a foreign language gains the ability to navigate different cultural environments, access diverse perspectives, and develop intercultural awareness (Moeller and Catalano, 2015). Additionally, learning the target language allows individuals to acquire extensive knowledge about that language and engage in deeper communication by understanding its cultural values. This enhances their ability to resolve challenges in

unfamiliar cultural settings and facilitates adaptation (Bakır, 2020). Therefore, foreign language learning can be considered one of the most vital competencies in today's interconnected world.

This study examines the attitudes of Turkish as a foreign language (TFL) instructors toward technology. To achieve this, a survey research model was employed. Büyüköztürk et al. (2016, p. 14) define survey research as "studies aimed at collecting data to determine certain characteristics of a group." Survey research gathers information through structured questions directed at a sample population, helping to identify characteristics such as abilities, opinions, attitudes, and beliefs (Fraenkel, Wallen, & Hyun, 2012). Given the study's objective of assessing instructors' attitudes toward technology, this model was deemed appropriate. The research sample comprised 70 lecturers from various universities' TÖMER (Turkish Language Teaching Centers), including Bilecik Şeyh Edebali University, Karabük University, Balıkesir University, Sakarya University, Eskişehir Osmangazi University, Bursa Uludağ University, Sakarya University of Applied Sciences (SADEM), Bolu Abant İzzet Baysal University, and Kocaeli University DİLMER during the 2023-2024 academic year. Simple random sampling was used to ensure accessibility to participants.

The study evaluates TFL instructors' attitudes toward technology based on three dimensions: avoidance, willingness, and adoption. The overall results suggest that instructors generally hold positive attitudes toward technology. Similar findings were reported in studies by Mutlu (2016), Vidosavljevic (2022), Hong (2009), Özer (2018), and Sarıçoban (2013). The study found that instructors generally rejected avoidance-related statements, indicating that they do not avoid technology and do not find it overwhelming or tedious. This suggests that technology does not negatively impact their professional performance. Moreover, instructors regularly assign technology-based homework to students. This aligns with findings by Nawaila, Kanbul, and Alhamroni (2019), who concluded that technology cannot replace foreign language teachers but can serve as a beneficial supplementary tool in language teaching. Additionally, the study found that instructors do not perceive technology as a waste of time, reinforcing results from Cahyani and Cahyono (2012).

The willingness dimension highlights that instructors demonstrate enthusiasm toward technology, a finding consistent with Hong (2009). Many instructors actively try to integrate current technological tools into their teaching. However, some participants expressed uncertainty or reluctance regarding opportunities to use technology more extensively. While some instructors enjoy discussing technology and consider it essential in their daily lives, others remained undecided or held negative perceptions. This variation suggests that attitudes toward technology are evolving, with some instructors being more proactive in researching technological developments than others. Overall, the results indicate that while technological competence among TFL instructors is not at an advanced level, there is a strong willingness to improve (Zhang, 2010; Wesely & Plummer, 2021). Furthermore, instructors reported feeling comfortable and happy using technology and take initiatives to motivate students toward digital learning tools, findings supported by Sarıçoban (2013).

The adoption sub-dimension analysis revealed that TFL instructors have embraced technology in their teaching practices. They acknowledge that technology facilitates workflow and positively impacts students' motivation in language learning. This is in line with Geçgel and Peker (2020), who found that teachers recognize the importance of technology in teaching Turkish as a foreign language. Furthermore, Gilakjani and Leong (2012) emphasized that foreign language teachers require professional training in technology use, a perspective echoed in the current study. The findings suggest that instructors are willing to receive in-service training on technology integration, highlighting a need for structured professional development programs.

The study also investigated whether instructors' gender, age, educational background, teaching experience, or possession of a TFL teaching certificate influenced their attitudes toward technology. The results indicate no statistically significant relationships between these variables and technology attitudes. The absence of a gender-based difference aligns with Özer (2018), but contradicts Sarıçoban (2013), who found that age influenced teachers' attitudes toward technology.